

M-Lab

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 950.000

Over de instelling

Stichting M-Lab (hierna: M-Lab), ontwikkelinstellingen, Amsterdam

M-Lab is een plek waar jonge en talentvolle tekstdschrijvers, componisten, regisseurs en andere makers de gelegenheid krijgen nieuwe, kleinschalige en kwalitatief hoogstaande musicals te produceren. De ontwikkeltrajecten volgen een route die achtereenvolgens bestaat uit masterclasses, pitches, voorlees- en workshopvoorstellingen; uiteindelijk monden ze uit in volwaardige musicalproducties. De instelling draagt dezelfde naam als het musicalproductiehuis dat in 2007 werd opgericht en in 2015 als gevolg van bezuinigingen zijn deuren moest sluiten, maar is een nieuwe rechtspersoon. De nadruk zal komen te liggen op nieuw Nederlands repertoire, maar eenmaal per jaar zal er ook ruimte zijn voor een nieuwe vertaling van een buitenlandse productie.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting M-Lab geen subsidie toe te kennen.

Vanwege onvoldoende kwaliteit op (een of meer van) de eerste drie beoordelingscriteria zijn de laatste twee criteria conform het beoordelingskader van de raad niet beoordeeld.

Beoordeling

Hoewel de raad de missie van M-Lab – het creëren van nieuw, hoogwaardig Nederlands musicalrepertoire – onderschrijft, krijgt hij onvoldoende inzicht in de ontwikkeltrajecten. Hij is van mening dat de begrote publieksaantallen niet realistisch zijn, ook gezien het feit dat er nog geen concrete namen van nieuwe makers in de plannen staan vermeld. Ook is er weinig ruimte gemaakt voor experiment en vernieuwing en worden maatschappelijke thema's mondjesmaat genoemd. Op het gebied van personeel en publiek heeft de instelling geen actiepunten geformuleerd ten aanzien van de Code Diversiteit & Inclusie.

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

In de periode van 2007 tot 2015 produceerde M-Lab bijna veertig musicals, die over het algemeen positief werden ontvangen en meermaals werden bekroond. Ook kreeg M-Lab in 2010 de Prijs van de Kritiek uitgereikt. In 2015 hield de instelling op te bestaan, maar de oprichter bleef onbezoldigd actief als adviseur en begeleider van musicalmakers.

De komende subsidieperiode wil M-Lab een herstart maken als productiehuis van actuele, vernieuwende, kleinschalige musicals. Onder kleinschalig verstaat de instelling musicals met een crew van tussen de vier en twaalf personen. Het is de bedoeling dat de makers gebruikmaken van nieuw Nederlands repertoire. Maximaal eenmaal per jaar wordt er teruggegrepen op vertaald werk, mits dat vernieuwend en interessant genoeg wordt bevonden.

Het parcours voor de nieuwe makers begint bij masterclasses, gevolgd door pitches, schrijfworshops, leesvoorstellingen en kale workshopvoorstellingen die bij gebleken succes worden doorontwikkeld tot compleet aangeklede producties. De trajecten zijn bedoeld voor regisseurs, vertalers, choreografen, decor- of kostuumontwerpers, maar deelnemers kunnen ook uitvoerenden zijn. Elk jaar zullen zestien makers instromen, van wie er ten slotte vier het gehele traject doorlopen. M-Lab heeft een diverse poule van externe adviseurs samengesteld die verantwoordelijk is voor de selectie van de nieuwe makers. De raad betreurt het dat nergens concreet wordt welke makers zich aan de plannen van M-Lab gaan verbinden, zodat niet goed duidelijk wordt welke koers de instelling precies wil varen.

In zijn advies voor de subsidieperiode 2021 - 2024 plaatste de raad een kanttekening bij de dominante rol van de artistiek leider: 'De raad wijst erop dat een ontwikkelinstelling in de BIS voor haar artistieke continuïteit niet afhankelijk kan zijn van één of enkele artistiek leiders.' De aanvraag voor de subsidieperiode 2025 - 2028 baart naar het oordeel van de raad op dit punt nog steeds zorgen. De artistiek directeur is niet alleen verantwoordelijk voor het artistieke beleid, ook zal hij als regisseur fungeren. De raad krijgt weinig zicht op het proces van de begeleiding van makers, en is er niet van overtuigd dat de kwaliteit van de trajecten voldoende geborgd is.

Bij de selectie van projecten is het criterium 'vernieuwing' van belang, stelt M-Lab. De instelling noemt twee belangrijke elementen die bepalend zijn voor de nagestreefde vernieuwing. Ten eerste zijn dat musicals die nieuwe verhalen vertellen van makers met een diverse achtergrond. Ten tweede ligt de nadruk op het combineren van genres en disciplines. Hoewel de raad deze beide elementen van waarde acht, vindt hij de manier waarop M-Lab invulling wil gaan geven aan multidisciplinariteit minder vernieuwend. De instelling stelt dat jonge makers niet meer in hokjes denken, terwijl ze zelf

strakke kaders formuleert waaraan een musical zou moeten voldoen. Al met al is de raad van mening dat er weinig ambitie spreekt uit deze aanvraag.

Maatschappelijke betekenis

M-Lab streeft ernaar dat de musicals die zij zal produceren de diversiteit van Nederland zullen weerspiegelen. Als laagdrempelig genre is musical bij uitstek geschikt om maatschappelijke kwesties breed onder de aandacht te brengen. Om diverse makers aan zich te verbinden gaat de instelling samenwerkingen aan met De Meervaart, Podium Mozaïek en het Bijlmer Parktheater, drie Amsterdamse podia waar veel biculturele makers te zien zijn. De raad betreurt het dat niet wordt toegelicht waaruit deze samenwerkingen zullen bestaan.

Samenwerkingen zijn er ook met verschillende educatieve instellingen, waaronder de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie, de Frank Sanders Academie, de Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg en Codarts in Rotterdam. In de sociaal-maatschappelijke sector heeft de instelling geen voorgenomen partnerschappen.

M-Lab beschrijft onvoldoende hoe ze haar diversiteitsbeleid vormgeeft. De instelling stelt dat diverse makers nieuwe verhalen inbrengen en daarmee het genre musical zullen vernieuwen. De raad vindt dit een loffelijk streven, maar het wordt hem niet duidelijk welke rol precies is weggelegd voor die nieuwe stemmen in het productieproces. Iedere jonge maker zal gekoppeld worden aan een ervaren maker, schrijft M-Lab in de aanvraag. Dit roept vragen op over de vrijheid die de talenten krijgen om te experimenteren en de grenzen van het genre op te rekken.

De raad is niet positief over de omgang van M-Lab met de Code Diversiteit & Inclusie met betrekking tot het eigen personeel. De meerstemmigheid in het externe artistieke team lijkt geborgd, maar het eigen personeel is nog erg monocultureel. De instelling toont zich op dit punt ook zelfkritisch: 'Wij zijn ons ervan bewust dan ons hier nog veel werk wacht.' De raad mist een concreet stappenplan om hier verbetering in aan te brengen. Dit vindt hij zorgelijk, te meer daar zijn advies in 2020 dezelfde feedback bevatte.

M-Lab onderbouwt onvoldoende hoe zij de Fair Practice Code naleeft en heeft geen plannen met betrekking tot naleving in de toekomst. Er zijn geen afspraken over gelijke ontwikkelmogelijkheden, de instelling is niet aangesloten bij sectorbreed overleg en geeft geen toelichting op scholing en welzijn van personeel. Ook op de sociale veiligheid op de werkvloer wordt zeer beperkt ingegaan. De raad vindt dit zorgelijk en verwacht dat de instelling de borging van de sociale veiligheid actief ter hand neemt.

M-Lab is aangesloten bij de cao Toneel en Dans. Ook tijdelijke krachten worden betaald conform deze cao. De instelling staat uitgebreid stil bij de eerlijke beloning van haar werknemers, zoals afspraken over auteursrecht, betaling van stagiairs en overwerk.

Toegankelijkheid

M-Lab heeft een relatief ruim budget begroot voor de marketing. Vanaf 2025 wil de instelling constant publieksonderzoek gaan doen en inzetten op een intensieve online- en socialmedia-strategie. Het bevreemdt de raad dat ze geen visie ontvouwt op het bereiken van een breed en vooral divers publiek. In haar aanvraag spreekt M-Lab zich niet uit over het toegankelijker maken van haar producties voor specifieke publieksgroepen, zoals mensen met een auditieve of motorische beperking. De instelling stelt zelf dat ze een ‘enorme naamsbekendheid’ heeft bij publiek en pers. Uit de aanvraag wordt niet duidelijk of dit onderzocht is, met name voor de nieuwe en brede publieksgroepen waarbij de instelling aansluiting zoekt.

M-Lab baseert zich voor de door haar verwachte publieksaantallen op haar ervaringen uit het verleden. Die aantallen lijken op voorhand niet heel realistisch. De levensvatbaarheid van een nieuwe musical, een kostbaar genre, staat of valt bij een sterke cast. De raad betreurt het dat de instelling zich in de aanvraag beperkt tot een keuze voor repertoire, maar hier nog geen concrete makers aan heeft gekoppeld.

Dat de instelling twee uitvalsbases heeft – de Meervaart in Amsterdam-West en Factorium in Tilburg – juicht de raad toe. Dit verstevigt het musicalweefsel in de beide regio’s en vergroot de zichtbaarheid van de M-Lab-producties. De instelling wil haar ontwikkeltraject ook uitbreiden naar Groningen en Heerlen. ‘Er liggen al lijnen,’ schrijft M-Lab, maar wat zij hiermee in concreto bedoelt, blijft onduidelijk voor de raad. Ook heeft de instelling de toezegging van zestien theaters in het land dat zij M-Lab-producties in hun programmering zullen opnemen. De raad vindt dit een goede eerste stap op weg naar meer landelijke betekenis.

Bedrijfsmatige gezondheid

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.

Geografische spreiding

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.